

...ŞAMDAN AKŞAMA

Kitapçılığımıza dair...

Evinde boş kalan ve ecnebi dil öğrenmeğe heveslenen kim varsa beynelmilel üstadlardan bir karalama tercüme yapıyor. Yahut da başından aşk geçen ve hâtırat defteri tutan her şahıs bir «millî roman» şaheseri yazıyor...

Diğer taraftan, iki üç sermayedar arkadaş toplanıyor; başbasa verip şöyle konuşuyorlar:

— Okullar arttığına göre, okuyanlar da arttı, bilâder! Gel, birkaç bin papel sen uçlan; ben de uçlanırım, bir voli vururuz...

İşte, böylece tümen tümen mütercim, müellif ve tâbi üredi. Daha da üreyeceğinden başka... Hepimizin şikâyetimize sebebiyet veren «fena eserler» bu suretle kütüphanelerimize utanç olmağa başladı.

Bu konuya dokunarak «Değer düşkünlüğünün sebebi» diye minimini bir fıkrayı «Dikkatler» sütununa koymuştuk: «Tâbilerin pek, pek çoğu, bastıklarını okumadan, okumak iktidarında da olmadan eser basıyorlar.» demiştik. Babiâli piyasasının ahvalini bilenler, bunun yanlış olmadığını tasdik edeceklerdir. Her ciddî müellif ve mütercim gibi her ciddî tâbiin de bizimle beraber olacağını, «Hay Allah razı olsun pek doğru yazmış, bir yaraya parmağını basmış!» diyeceğini ummuştuk.

Küçük esnaftan bile ehliyet aranıyor: Berberler, kasaplar, ilh hep kontrola tâbi... Zira sanat vesikası başka türlü alınmaz. — Halbuki telif ve tercümede, kitapçılıkta buna hic lüzum görülmemesi; cemiyetin bu mesleklere bir kontrol koymamış bulunması, önüne gelenin ecnebi hattâ beynelmilel şaheserleri katletmesine imkân veriyor. — Şu veya bu şekilde bir meslek disiplininin kendi aramızda olsun tesisi lâzımdır. Bu disiplin:

1 — Şiddetli tenkidle olur.

Bütün neşriyatta bunu ihdas etmeli. Şimdiki tip: «Bir eser çıktı, okuynuz, iyidir maşallah!» tarzındaki kitap tenkidlerinden, bilhassa okumaksızın, hatır için yapılan reklâmvari tenkidlerden sarfınazar etmeli.

2 — Ciddî tâbi müesseselerinin daha esaslı şekilde teşkiâtlanmalarile olur.

Gazetelerde nasıl başmuharrirlik, sekreterlik, sekretere muavinliği, mütehassıs muharrirlik varsa; bunlar, umumî neşriyatta nasıl istikamet, intizam, kontrol temin ederlerse, kitapçılık müesseselerinde de, bundan sonra olsun, buna yakın taazzuvar olabilmelidir. Buna ciddiden ihtiyaç vardır.

Mihran gibi eski tâbiler, galiba, «en emin kalem sahiplerine güvenmek, onları etraflarında toplamak» suretile zamanlarındaki tefevvuku temin ediyorlardı. Ebüzziya gibi eski müellifler de, tek başlarına kontrolü temine çalışıyorlar; hasiyelerle, ilâvelerle eserleri tamamlıyorlardı. Şimdiki telâkkilere göre, birincisi de, ikincisi de kâfi olmasa gerektir. Bahsettiğim teşkilât lâzımdır. Halbuki heyhat, ekseri tâbi müesseselerimiz, müessesese değil, mağaza değil, dükkân, hattâ seyyar esnaf halindedirler.

İşte biz, «Dikkatler» sütununda bu umumî halden bahsetmistik...

Türk Editörler derneği'nden 24 eylül 945 tarihiyle bir mektup aldık. «Dikkatler» sütunundaki yazımıza cevap teşkil ediyor. Bu mütemmim yazımızı okuduktan sonra, bütün ciddî müellif, mütercim ve tâbilerin bizimle hemfikir olacağına kani...

(Vâ Nû)

